

Aan de Heer minister van Justitie
Aan de nederlandstalige leden van de Kamercommissie Justitie
Aan de arrondissementele Voorzitters van vrede-en politierechters
Aan de Hoge Raad voor Justitie
Aan het Verbond van vrederechters
Aan de Orde van de Vlaamse Balies

Geachte Dames en Heren

Tijdens de vergadering met onze Vlaamse Stuurgroep Welzijn-Bewindvoering op 14 februari 2024, hebben we uitvoerig van gedachten gewisseld over een aantal belangrijke problemen die ons zeer regelmatig door familiale bewindvoerders, en inzonderheid door ouders, worden gesignaleerd.

Het betreft:

- 1 Het weinig toepassen door vrederechters van de wettelijke mogelijkheid om ouders-bewindvoerders een **vereenvoudigd jaarverslag** te laten neerleggen
- 2 Het **niet aangepast zijn van het CRBP** om digitaal een vereenvoudigd jaarverslag te kunnen invoeren
- 3 Een veel voorkomende onduidelijkheid rond **de keuzevrijheid** voor ofwel een digitale ofwel een papieren versie van het jaarverslag voor ouders en familiale bewindvoerders.

De hervormde Wet bewindvoering van 2013 betekende een zeer ingrijpende verandering voor alle ouders die tot dan als wettelijk vertegenwoordiger waren aangewezen krachtens de toenmalige wet van de verlengde minderjarigheid. In het systeem van de verlengde minderjarigheid bestond er immers geen verantwoordingsplicht en diende er dus geen jaarverslag opgemaakt te worden.

De huidige wet bewindvoering voorziet echter voor elke bewindvoerder de verplichting tot het indienen van een jaarverslag over het gevoerde bewind met betrekking tot de goederen en/of de persoon van de beschermeling. Voor de meeste ouders-bewindvoerders was dit een ingrijpende nieuwe verplichting waarmee ze na de "inkanteling" automatisch werden belast zonder dat ze vooraf die afweging konden maken.

Bovendien werd op 1 juni 2021 het elektronisch bewindvoeringsdossier bij wet ingevoerd. Omdat een digitale verslaggeving voor heel wat (oudere) ouders een moeilijke opgave blijkt, werd de mogelijkheid voorzien voor familiale bewindvoerders om vrij te kiezen om het jaarverslag ofwel verder in een papieren versie neer te leggen ofwel digitaal via het CRBP.

Hierna gaan we verder in op de concrete probleemstellingen.

- 1 De wetgever voorzag via **artikel 500/2** uitdrukkelijk in de mogelijkheid voor de vrederechter om ouders-bewindvoerders **een soepele en vereenvoudigde verslaggeving** op te leggen. Deze zou er bijvoorbeeld kunnen in bestaan dat het volstaat om enkel de rekeninguittreksels voor te leggen. Uit de "parlementaire handelingen" blijkt duidelijk dat de wetgever zo'n vereenvoudigde verslaggeving zag als **de algemene regel** met uiteraard de mogelijkheid hiervan af te wijken indien nodig.
De wetgever ging ervan uit, we citeren: "Er wordt aangenomen dat de ouders het beste voor hebben met hun kind en derhalve moet de administratieve rompslomp voor hen tot het minimum beperkt worden".
Het is derhalve aanneembaar dat ouders verwachten dat zij desgewenst van deze wettelijke mogelijkheid kunnen genieten.
Bewindvoering is een maatregel om mensen juridisch te beschermen en bij te staan en om aan ouders de noodzakelijke bevoegdheden te geven om de persoonlijke en materiële belangen van hun kind te behartigen. Ouders van een kind met een beperking worden zwaar belast en leggen

een moeilijke weg af met veel zorgen en bekommernissen en daarom mag redelijkerwijze verwacht worden dat bewindvoering voor hen een hulpmiddel is en geen bijkomende last.

In de praktijk wordt echter vastgesteld dat deze soepele maatregel vrij beperkt wordt toegepast, in sommige kantons zelfs helemaal niet, en dat er dus geen enkele eenvormige toepassing of werkwijze bestaat. Het zonder motivering afwijzen van deze wettelijke mogelijkheid dient begrepen te worden als het miskennen van de bedoeling van de wetgever.

Derhalve dringen we eropaan dat vrederechters op basis van artikel 500/2 hierover telkens een uitspraak zouden doen. Tevens vragen we dat in het model verzoekschrift deze mogelijkheid uitdrukkelijk zou vermeld worden.

- 2 **De “digitale” toepassing** van de vereenvoudigde verslaggeving is zelfs helemaal onmogelijk. Het huidige systeem vereist immers dat alle “velden” volledig ingevuld worden, zo niet ontstaan er “rode velden” en krijgen de meeste ouders in dat geval een bemerking en aansporing om dit in de toekomst te vermijden.

Derhalve vragen we dat er in het huidige CRBP-systeem een mogelijkheid zou voorzien worden tot vereenvoudigde aangifte.

- 3 Bij de invoering van het elektronisch dossier werd uitdrukkelijk gesteld dat een digitale aangifte voor familiale bewindvoerders **geen verplichting was en dat zij de vrijheid van keuze** behielden om hun verslaggeving ofwel “op papier” of “digitaal” te doen. In de praktijk wordt ook op dat punt geen eenvormige werkwijze vastgesteld. We weten zelfs van meerdere gevallen waarbij de ouders verplicht worden om een digitale aangifte te doen. We weten spijtig genoeg ook van meerdere gevallen waarin de ouders “met afzetting” of “niet aanstelling” bedreigd worden indien ze niet digitaal (kunnen/willen) werken. We vinden zo’n werkwijze totaal onaanvaardbaar en niet gesteund op enige wettelijke bepaling. Uiteindelijk dient een elektronisch systeem enkel als **hulpmiddel** en heeft dit geen enkele repercussie op de kwaliteit van de bewindvoering zelf.

We vragen daarom dat de keuzevrijheid herbevestigd wordt en zoveel mogelijk eenvormig in alle kantons wordt toegepast.

Dit betekent uiteraard niet dat we tegen een elektronische werkwijze zijn, integendeel, maar dan enkel voor die ouders die in staat zijn om dit toe te passen. Het kan niet zijn dat ouders na alle zorgen, inspanningen en bekommernissen voor hun kind hun mandaat van bewindvoerder zouden gekoppeld zien aan het kunnen omgaan met de informatica.

Er worden door onze en andere organisaties van familiale bewindvoerders overigens grote inspanningen gedaan om ouders en familiale bewindvoerders digitale vorming aan te bieden. We vragen daarom reeds lange tijd naar een “demoversie”, maar we hebben nog niets ontvangen.

Deze brief wordt ondersteund door volgende representatieve welzijnsorganisaties : VZW Stan- Trefpunt Verstandelijke Handicap, VZW Similes, VZW Gezin en Handicap, FOVIG (Federatie Collectief Overleg Personen met een Handicap).

Zij vertegenwoordigen in Vlaanderen in een belangrijke mate ouders- en familiale bewindvoerders.

Ons correspondentie adres : hallo@trefpuntstan.be